

Behandeling

Nefrostomiekatheter

Met een nefrostomiekatheter kan urine rechtstreeks uit de nier wegstromen.

In overleg met uw arts is met u besloten een nefrostomiekatheter bij u in te brengen. Er wordt een slangetje in uw nier gebracht dat door de huid naar buiten komt. De urine wordt opgevangen in een zakje.

Wanneer is een nefrostomiekatheter nodig?

Er kunnen verschillende redenen zijn om een nefrostomiekatheter in te brengen:

- Als de urine niet goed van de nier naar de blaas kan stromen (obstructie). Een van de meest voorkomende oorzaken hiervoor is dat er een niersteen klem zit in de urineleider. De urine die niet langs de niersteen kan, blijft dan in de nier achter. De nier zet uit door de grote hoeveelheid urine. De urine kan dan geïnficeerd raken, zodat met spoed een nefrostomiekatheter nodig is. De katheter ontlast de gestuwde en ontstoken nier. De steen in de urineleider wordt pas verwijderd als de infectie tot rust is gekomen.
- Een operatie aan de nier, bijvoorbeeld de verwijdering van een niersteen of het opheffen van een vernauwing in de overgang tussen nier en urineleider. We brengen de katheter dan meestal vlak voor de operatie in.
- Om de nier te ontlasten wanneer de urineleiders van buitenaf dichtgedrukt worden, bijvoorbeeld door een tumor. De doorgang tussen de nier en de blaas kan ook worden verbeterd door een inwendige katheter in te brengen via de plasbuis. Het ene uiteinde van de katheter ligt dan in de nier, het andere uiteinde in de blaas. Maar zo'n inwendige katheter is niet altijd geschikt.

(073) 553 60 10

Maandag t/m vrijdag van 8.30 - 17.00 uur

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over uw behandeling

Vorbereiding

Hoe bereidt u zich voor?

- Het plaatsen van de nefrostomiekatheter gebeurt meestal op de afdeling Radiologie onder plaatselijke verdoving. U hoeft niet nuchter te zijn voor de ingreep, behalve als deze onder narcose wordt verricht.
- U krijgt van tevoren antibiotica toegediend.
- Gebruikt u bloedverdunnende middelen? Zoals bijvoorbeeld Sintrom, Marcoumar en Acetosal. Vertel dit dan aan uw behandelend arts. In overleg met uw arts moet u een paar dagen voor de ingreep stoppen met deze medicijnen.

Opname

Voor deze ingreep wordt u enkele uren opgenomen op de afdeling Dagbehandeling.

Waar meldt u zich?

U meldt zich bij de Infobalie van het ziekenhuis. De medewerker vertelt u waar u moet zijn.

Vervoer naar huis

U mag na afloop niet zelf naar huis rijden. Regel daarom vooraf dat iemand u naar huis kan brengen.

Kunt u niet naar uw afspraak komen?

Bel dan zo snel mogelijk, maar uiterlijk een werkdag voor de opnamedatum, naar de polikliniek Urologie.

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/urologie>)

Bent u de dagen voor de operatie/behandeling erg verkouden? Moet u veel hoesten of heeft u koorts? Neemt u dan minimaal 24 uur van tevoren contact op met de polikliniek Urologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/urologie>).

De behandeling

Wat gebeurt er tijdens de behandeling?

U ligt op uw buik, eventueel ondersteund door een kussen. We desinfecteren de huid van de rug (meestal met jodium) en verdoven daarna de huid en het weefsel daaronder met een injectie.

We brengen de nier in beeld met echografie.

Met een dunne naald prikken we de nier aan,. Dit noemen we een punctie. (Zie afbeelding 1). Het aanprikken van de nier kan pijnlijk zijn. Deze naald vervangen we daarna door een katheter (een dun slangetje) van buigzaam materiaal. Deze katheter blijft goed in de nier liggen, omdat er aan het uiteinde een krul of ballon zit. Ook wordt de katheter vaak nog vastgehecht aan de huid (zie afbeelding 2).

De urine stroomt nu via de katheter in een katheterzak buiten het lichaam. De katheter wordt afgedekt met een steriel gaas en vastgezet met pleisters.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Wat zijn de risico's?

Risico's of bijwerkingen

- Heel soms gaat het verzamelsysteem van de nier lekken door de punctie (het aanprikken). Er komt dan urine buiten de nier. Als er veel urine weglekt, is het soms nodig om de urine op een later moment via een nieuwe punctie af te voeren (draineren).
- Bij alle ingrepen aan de nier kan een bloeding optreden. Meestal stopt zo'n bloeding vanzelf. Heel soms moet een nieroperatie volgen.
- Ook is mogelijk dat de katheter bij het inbrengen door een darmlis gaat. Met name de dikke darm kan geraakt worden. Een operatie is dan soms nodig. Ook deze complicatie is zeldzaam.

Als u klachten krijgt zoals erge pijn, koorts, enzovoorts, onderzoeken we of er sprake is van een van deze complicaties.

De nefrostomiekatheter wordt goed vastgemaakt. Toch kan deze soms uit de nier raken en uitvallen. De katheter moet dan opnieuw worden ingebracht.

Soms is er een kanaal tussen nier en huid ontstaan. Dan kan de katheter direct weer ingebracht worden. Als de nefrostomiekatheter uitvalt moet u direct uw behandelend arts waarschuwen.

Hoe gaat u om met de katheter?

Wat heeft u nodig?

Van het ziekenhuis krijgt u een nefrostomiekatheterpakket mee naar huis. De materialen in dit pakket zijn van de firma Hoogland Medical. Als deze materialen op zijn kunt u deze telefonisch bijbestellen bij deze firma. Hun gegevens vindt u in het katheterpakket dat u heeft meegekregen.

Verzorging van de katheter

Een nefrostomiekatheter vraagt om een speciale verzorging. Zeker als de katheter langere tijd blijft zitten. Iemand uit uw omgeving kan dit na goede instructie zelf doen. Deze verzorging kan (meestal) ook geleverd worden door een deskundige (wijk)verpleegkundige.

Verzorging van de insteekopening

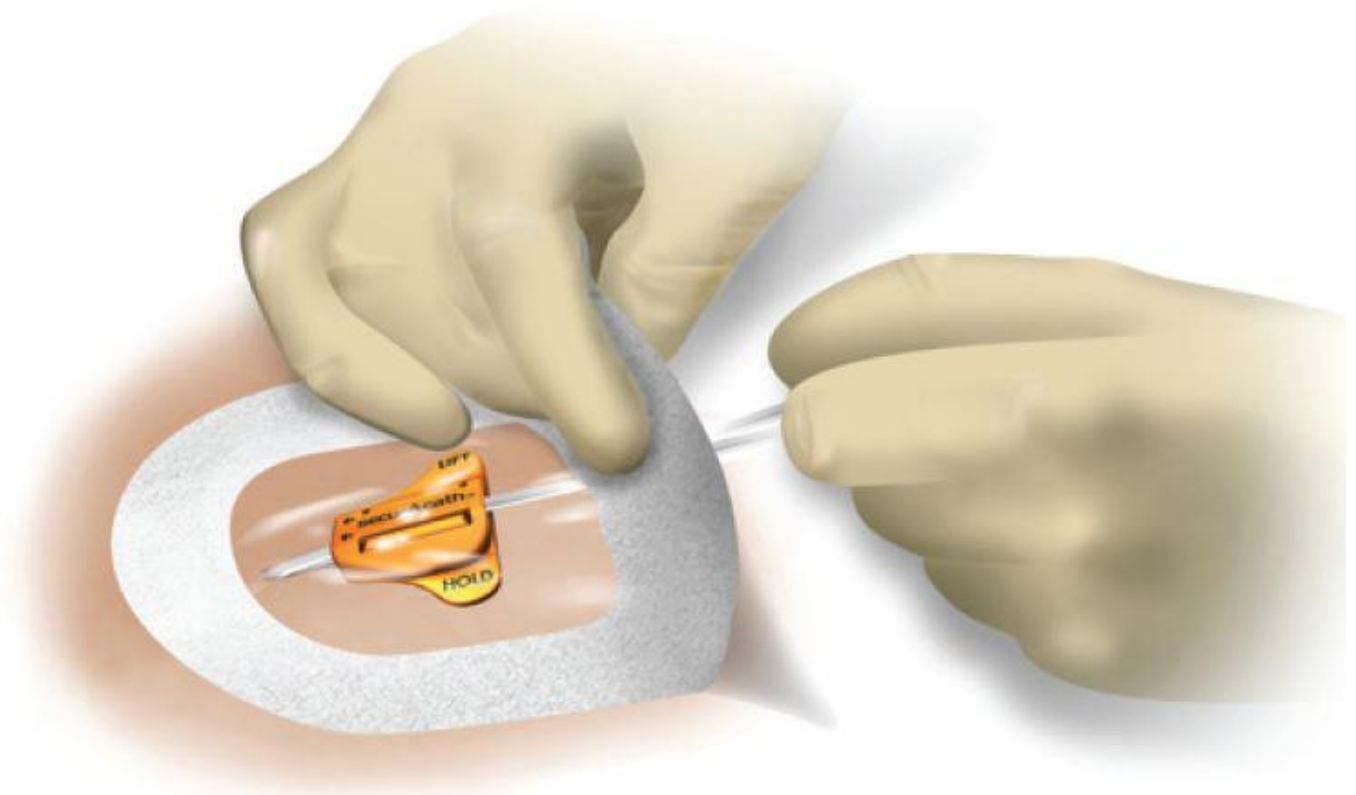
De insteekopening moet steeds na het douchen en anders om de 7 dagen verzorgd worden.

Hiervoor heeft u nodig:

- Tegaderm (dit heeft u al meegekregen in uw startpakket);
- Een schone schaar.

Het verzorgen doet u als volgt:

- Verwijder de tegaderm.
- Let op: verwijder de SecurAcath niet tijdens een verbandwissel!
- Til de katheter en de SecurAcath voorzichtig op. Maak de 'inbrengplaats' schoon.
- Maak ook de SecurAcath helemaal goed schoon.
- Zorg ervoor dat de SecurAcath schoon en volledig droog is. Breng daarna pas de tegaderm aan.
- Breng het verband niet te strak aan, zodat er niet teveel druk op de SecurAcath komt.
- Let er op dat het oranje deel volledig op uw huid rust.

Omgaan met de katheterzakken

Aan de katheter wordt een urineopvangzakje verbonden. Dit kan eventueel op het onderbeen of bovenbeen vastgemaakt worden met behulp van een bandsysteem of een speciale kous. Er zijn twee soorten katheterzakken: beenzakken en nachtzakken.

De beenzakken kunt u overdag dragen onder uw kleding. Deze zakken gaan ongeveer 7 dagen mee. Als u deze beenzak vervangt kunt u de oude weggooien. De nachtzakken kunt u schoonspelen met kraanwater. Laat de zak hierna drogen. Doe dit niet op de verwarming, omdat dit kan zorgen voor bacteriën. In het pakket is meestal een trechtertje aanwezig om de katheterzakken schoon te spoelen.

's Nachts koppelt u de nachtzak aan de beenzak. Let op dat u het verbindingsstukje hebt openstaan. De nachtzak is groter. Omdat er meer urine in kan hoeft u 's nachts niet uit bed om de zak te legen. Zorg ervoor dat de katheterzak lager hangt dan uw lichaam. Leg de nachtzak bijvoorbeeld op de grond of hang hem aan de bedrand. Op deze manier kan de urine uit de nier in de katheterzak lopen.

Het aankoppelen van de katheterzakken gaat als volgt:

- Zorg dat u de nodige materialen binnen handbereik heeft. Maak de oude zak los van de katheter. Dit doet u door voorzichtig het rubber van de tip van de katheterzak te schuiven.
- Haal het dopje van de nieuwe katheterzak en plaats de katheterzak op de katheter. Zorg dat het goed vast zit.
- Het is verstandig om een handdoek of papiertje onder de katheter te leggen, voor het geval u wat urine knoeit. Probeer het aansluitstukje van de katheterzak niet aan te raken. Hierdoor kunnen bacteriën in uw nier komen.

Spoelen van de katheter

Een nefrostomiekatheter hoeft in principe niet gespoeld te worden, zolang er urine geproduceerd wordt. Neem contact op met uw behandelend arts als u denkt dat de katheter verstopt is. Eerst wordt dan gekeken of de katheter ergens geknikt is. Bij twijfel over de doorgankelijkheid van de katheter wordt fysiologisch zout ingespoten om te zien of alles goed doorstroomt. Ook bij een lekkage wordt gecontroleerd of er sprake is van een knik of afknelling.

Verwisselen van de katheter

Het verwisselen van de nefrostomiekatheter gebeurt meestal na 3 maanden en is vrij eenvoudig. Het verwisselen gebeurt op de afdeling Radiologie tijdens een dagopname. Eerst wordt een zogenaamde voerdraad in de al aanwezige katheter geschoven. De katheter wordt verwijderd, de voerdraad blijft zitten. Over de voerdraad wordt een nieuwe katheter geschoven en deze wordt opnieuw vastgemaakt.

Leefregels en adviezen

Waar moet u op letten?

- U mag met de nefrostomiekatheter gewoon douchen.
- In bad gaan of zwemmen mag u niet.
- U mag autorijden.
- Wat betreft werkzaamheden; luister naar uw lichaam.
- Doe het rustig aan.
- Gebruikte u voor de ingreep bloedverdunnende middelen? Dan mag u deze weer gaan gebruiken als de urine niet meer bloederig is.

Controle

Controle-afspraak

We maken een controle-afspraak met u bij de arts. De arts bespreekt dan het verdere beleid met u. Heeft u eerder problemen? Bel dan naar de polikliniek Urologie.

Vragen of problemen na ontslag

Wat doet u bij problemen thuis ?

Krijgt u vóór uw controleafspraak meer pijn of blijft u pijn houden? Of zijn er andere problemen die te maken hebben met de operatie? Dan belt u het ziekenhuis.

Tijdens kantoortijden belt u naar de polikliniek Urologie, dan kunnen wij u het beste helpen. Het telefoonnummer is (073) 553 60 10. Heeft u een probleem buiten kantooruren dat echt niet kan wachten? Bel dan naar de afdeling Spoedeisende Hulp, (073) 553 27 00.

Bij vragen of problemen ná uw eerste controleafspraak belt u uw huisarts.

Heeft u geen controleafspraak in het ziekenhuis? Dan belt u met het ziekenhuis bij problemen in de eerste 10 dagen na de operatie. Ná 10 dagen belt u met uw huisarts.

Heeft u nog vragen?

In deze informatie kunt u lezen hoe de behandeling meestal verloopt. Het kan zijn dat de behandeling bij u wat anders verloopt. De arts kan soms voor een andere behandelingsmethode kiezen, die beter past bij uw situatie. Aan het begin van de behandeling vertelt de arts wat er gaat gebeuren. Heeft u op dat moment nog vragen? Stel deze dan aan de arts.

U kunt ook bellen naar de polikliniek Urologie : (073) 553 60 10.

Het telefoonnummer van de polikliniek Urologie van locatie Boxtel is: (073) 553 68 58. Zij zijn bereikbaar op op maandag van 13.30 - 16.30 uur en op woensdag van 9.00 - 12.00 uur en van 13.30 - 16.30 uur.

Praktische tips

Wat neemt u mee bij een (dag)opname?

Als u voor een (dag)opname naar het ziekenhuis komt, neem dan uw geldig identiteitsbewijs mee. En ook de medicijnen die u thuis gebruikt. Lees goed de folder 'Vorbereiding op een (dag)opname (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/naar-het-ziekenhuis/voorbereiding-op-een-dagopname-in-het-ziekenhuis>)'. Hierin staat een lijstje van zaken die u moet meenemen bij een (dag)opname.

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien? (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Urologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/urologie>)

Radiologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/radiologie>)

Code URO-007